

Sammanfattning

Kriterierna innehåller definitioner och allmänna förutsättningar samt maximala nivåer som gäller vid återvinning av avfall i anläggningsarbeten. Maximala nivåer för allmän användning av avfall, "kategori 1" och användning som deponitäckning, "kategori 2" har tagits fram. De maximala nivåerna anger hur mycket föroreningar som avfallet kan innehålla och hur mycket föroreningar som kan laka ut för att användning bör kunna ske utan risk för människors hälsa eller miljön.

Maximala nivåer har tagits fram för totalt 10 ämnen, (bly, kadmium, kvicksilver, arsenik, koppar, zink, krom, nickel, klorid och sulfat). Dessa bedöms utgöra några av de mest kritiska ämnena i återvunnet avfall som används i anläggningsarbete. Men även fortsättningsvis behöver enskilda bedömningar göras för att avgöra om avfallet är lämpligt att använda för anläggningsändamål med avseende på ämnen där inte maximala nivåer tagits fram, bland annat organiska ämnen. Dessa ämnen kan bedömas utifrån de allmänna principerna som redovisas i kriterierna. Principerna innebär för kategori 1 att naturliga bakgrundsnivåer är styrande för naturligt förekommande utfasningsämnen och att övriga utfasningsämnen inte bör förekomma i avfall som används för anläggningsändamål. För riskminskningsämnen gäller att de kan förekomma i nivåer som inte medför skada på människors hälsa och miljön.

De maximala nivåerna är framtagna för att ge ett skydd för människors hälsa, skydd för markmiljön samt skydd mot spridning till yt- eller grundvatten. Nivåerna är framtagna utifrån allmänna förutsättningar där en viktig förutsättning är att det saknas ett system som förhindrar att avfall som använts för anläggningsändamål flyttas till en annan plats eller sprids okontrollerat. Vi bedömer att de maximala nivåerna ger ett tillräckligt skydd även i känsliga områden. Ämnens egenskaper i miljön har i viss mån beaktats genom att utfasningsämnen får en särskild bedömning som relaterar till naturliga bakgrundshalter i kategori 1. Detta gäller bl. a. metallerna bly, kadmium och kvicksilver som är bioackumulerande och där även de storskaliga effekterna i miljön är viktiga.

I kriterierna lyfts tre typer av områden fram som kräver särskilda bedömningar. Områdena är användning av avfall inom ett förorenat område som efterbehandlas, användning av avfall under tätskiktet på deponier och användning av avfall inom större industriområden där återvinningen regleras inom tillståndet för verksamheten. För dessa områden är de maximala nivåerna inte lämpliga att använda för bedömning av risker för människors hälsa och miljön och andra bedömningar behöver göras.

Vi föreslår att användning av avfall som underskrider de maximala nivåerna i kategori 1 inte behöver anmälas till den kommunala nämnden enligt FMH-bilagan. Nivåerna är framtagna så att återvunnet avfall inte ska utgöra någon risk för människors hälsa och miljön. Men användning av avfall omgärdas av flera bestämmelser

och kontakter med myndigheter kan ändå vara nödvändigt. Bestämmelserna finns beskrivna och viss vägledning ges i handboken.

Vi gör också bedömningen att några typer av avfall kan användas utan provning. Avfall som har samma ursprung som naturliga material, där inte sulfidhalten är ett problem och där det inte finns misstanke om föroreningar eller att de maximala nivåerna överskrids kan användas utan provning. Exempel på avfall som bör kunna vara möjligt att använda utan provning är morän, schaktmassor som inte är förorenade och krossat berg.